

Tšokoloho ea Paulose

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa thuto ea beke ena, bala:

Liketso 26:9–11, Deut. 21:23, Liketso 9:1–20, 1 Ba-Kor. 9:1, Ba-Gal. 1:1, Liketso 9:20–30.

Temana ea Khopolo:

“Empa Morena a re ho eena: ‘E-ea, hobane eo ke lefiso leo ke ikhethetseng lona, ho isa lebitso la ka ho Balichaba, le ho marena, le ho bana ba Iseraele.’” (Liketso 9:15).

Tšokoloho ea Saule oa Tarese (eo e ileng ea ba Paulose) e bile e ’ngoe ea liketsahalo tse makatsang nalaneng ea kereke ea Baapostola. Bohlokoa ba Paulose, leha hole joalo, ho fetisa tšokoloho ea hae ka bo eona, hobane Paulose ha se eena feela sera sa kereke eo e ileng eaba Mokreste oa sebele. Taba mona, ke seo a qeteletseng a se etsa molemong oa evangeli. Paulose e ne e le mohanyetsi ea sa thekeseleng oa balumeli ba pele, ’me kotsi eo a ka beng a e etselitse kereke e sa le ncha e ka be le kholo. O ne a na le maikemisetso le tšehetso ea semolao ho felisa kereke. Empa, a arabela ka botšepahi pitsong ea Molimo tseleng e lebang Damaseka ’me ea e-ba e moholo oa Baapostola. “Ho tsoa hara bahlorisi ba halefileng le ba khopo ba kereke ea Krete, ha hlaha mosireletsi ea nang le bokhoni le letšoao la katleho ea evangeli.”—Ellen G. White, *Sketches from the Life of Paul*, p. 9.

Liketso tsa Paulose tsa pele ka ho hlorisa kereke li tla mo tlisetsa boikutlo ba ho se be letho, leha a kare ka botebo ba teboho mohau oa Molimo ho eena ha ea ka eaba lefeela. Ka tšokoloho ea Paulose, Bokreste bo ile ba fetoha ka ho sa feleng.

**Ihute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha, 4 Phato.*

Mohlorisi oa Kereke

Paulose e ne e le Mojude oa mo-Gerike. O ne a tšoaletsoe Tarese, motse-moholo oa Silisia (Liketso 21:39). Leha hole joalo, o ile a tloha mokhoeng oa bo-Gerike, hoba o ile a tlisoa Jerusalema, moo a ileng a ithuta tlasa Gamaliele (Liketso 22:3), tichere e tumileng haholo ea mofarisi ea ka nako eo. Joalo ka mofarisi, Paulose o ne a lumela moetlong haholo, leha cheseho ea hae e ne e likiloe ke lehabea (Ba-Gal. 1:14). Ke ka baka leo a ileng a isa Setefane lefung le hoba ea kapele lithorisong tse ileng tsa latela.

Bala Liketso 26:9–11. Paulose o ile a hlalosa liketso tsa hae joang khahlanong le kereke?

Paulose kae kae o re evangeli ke lejoe la khopiso ho Bajude (1 Ba-Kor. 1:23). Ntle le taba ea hore Jesu o ne a sa fihle litebellong tsa moetlo oa se-Jude tsa Mesia ea tlang ka borena, ba ne ba ke ke ba amohela taba ea hore eo ea shoeleng sefapanong e ka ba Mesia oa Molimo, hobane lengolo le re mang kapa mang ea fenyehoang o thohakong ea Molimo (Deut. 21:23). Ho Bajude, ka hona, thakhiso ka bo eona e ne le ho ikhanyetsa ho hobe, bopaki bo hlakileng ba kereke ka Jesu e ne e le mashano feela. Liketso 9:1, 2 e bontša Saule oa Tarese a le tšebetsong khahlanong le balumeli. Damaseka e ne e le toropo ea bohlokoa e ne e ka ba limaele tse lekholo le mashome a mararo a metso e mehlano ka leboea ho Jerusalema, 'me e ne e na le Badujea ba bangata. Badujea ba neng ba phela kantle ho Judea a ne a ithlophile ka khokahano eo ntlo-khoho ea teng e leng Jerusalema (lekhotla la Sanhedrine), ka ma-synagogue a neng a sebetsa e le litsi tsa tšehetso bakeng sa metse mahae. Ho ne ho na le puisano kkafetsa lipakeng tsa lekhotla la Sanhedrine le metse mahae eo ka mangolo a neng a isoaa ke shaliah, “ea romiloeng” (ho tsoa se-Heberung shalah, “ho romela”). Shaliah e ne e le morumuoa oa molao ea khethiloeng ke lekhotla la Sanhedrine ho etsa mesebetsi e 'maloa ea bolumeli. Ha Paulose a kopa moprista e moholo, mookameli oa lekhotla la Sanhedrine, bakeng sa mangolo a eang ma-synagogeng a Damaseka, e ile ea ba shaliah, ka matla a ho tšoara balateli ba Jesu le ho ba tlisa Jerusalema (bapisa le Liketso 26:12). Ka se-Gerike, ea lekanang le shaliah ke apostolos, moo lentsoe lena moapostola le nkiloeng teng. Ka hona, pele e ba moapostola oa Jesu Krete, Paulose e ne e le moapostola oa Sanhedrine.

Ke neng lekhetlo la ho qetela ha u ne u na le cheseho bakeng (kapa khahlanong) sa ntho eo ha morao o ileng oa fetola maikutlo a hao ka eona? Ke lithuto life tseo u ithutileng tsona ka maiphihlelo ao?

Tseleng e Lebang Damaseka

Bala Liketso 9:3–9. Ho ile ha etsahala eng ha Paulose a atamela Damaseka? Ke bohlokoa bofe mantsoeng a Jesu ho Liketso 9:5 (sheba hape Liketso 26:14)?

Ha Paulose le bo-mphato ba atamela Damaseka, se sa lebelloang sa etsahala: ka nako ea motšea o moholo ba kopana le khanya e kholoe tsoang leholimong le lentsoe le buang. Sena e ne e se pono ka tsela ea boporofeta empa ponahalo ea bomolimo, e neng e tobile ka tsela e itseng ho Paulose. Ba tsamaeang le eena ba bone khanya; empa ke Paulose feela ea ileng a fofala; ba utloile lentsoe; empa ke Paulose feela ea ileng a le utloisisa. Leseli e ne la khanya ea Jesu ea tsohileng, ea itlhahisitseng ka seqo ho Paulose ka motsotso oo (Liketso 22:14). Kae kae Paulose o tiisa hore o bone Jesu, e leng se moetsang hore e be ea lekanang le ba leshome le metso e 'meli e le lipaki tsa tsoho le matla a boapostola (1 Ba-Kor. 9:1, 15:8). Puisano e tsoelang pele le Jesu e ile ea otlala Paulose ka hare ho feta khanya ka bo eona. Paulose o ne a kholisehile hore, ka ho hlasela balateli ba Jesu oa Nazaretha, o ne a etsa mosebetsi oa Molimo ho hloekisa Bojude ho tloha bokhelohing bo kotsi le bo tšabehang. Ho makaleng ha hae, leha hole joalo, ha a ka a ithuta feela hore Jesu oa phela empa le hore ka ho hlasela balateli ba hae o ne a hlasela Jesu ka sebele.

Ha a bua le Saule, Jesu o sebelisitse mantsoe a maele ao e ka 'nang eaba kea a se-Gerike ao Paulose a neng a tseba hantle: “‘Ho thata ho uena ho raha litsenene’” (Liketso 26:14). Setšoaantšo ke sa pholo e jokong e lekang ho tsamaea khahlanong le metsu e hlabang e sebelisoang ho e tataisa. Ha seo se etsahala, phoofolo e intša kotsi ho feta. Polelo ena e ka supa ho lubakana ho kelellong ea Paulose—Bibele e supa sena e le mosebetsi oa Moea (Johanne 16:8–11)—sena se ka khutlela morao ho se etsahatseng ka Setefane. “Saule o ne a nkile karole e hlhelleleng qosong le kholisehong ea Setefane, le bopaki bo sa thekeseleng ba boteng ba Molimo ho mo shoela tumelo enoa li ile tsa etsa hore Saule a be le khoao ka ho loka ha tsela eo a e nkileng khahlanong le balateli ba Jesu. Kelello ea hae ile ea hlokoheha. Pherekanong ea hae a hlaha ho bao ka bohla le chebo ea bona a nang le boitšepo bohle. Khang ea baprista le babusi ea mo kholisa hore Setefane ka monyefoli, hore Kreste eo moshoele tumelo enoa a rutanang ka eena e ne e le moferekanyi, le hore ba sebetsang kantorong tse halalelang ba lokela e be ba nepile.”—Ellen G. White, *The Acts of the Apostles*, pp. 112, 113.

Hobaneng e le bohla ho mamela letsoalo la hao?

Ketelo ea Ananiase

Ha a eelloa hore o ntse a bua le Jesu ka sebele, Saule a botsa potso e neng e tla fa Jesu monyetla oo a u batlang: “‘Ke etseng Morena?’” (Liketso 22:10). Potso e supa ho ikoahlae malebana le lintho tse etsahetseng ho fihlela motsotsong oo, empa ka ho fetisisa, e supa boinehelo bo sa thekeseleng ba ho lumella Jesu ho tataisa bophelo ba hae ho tloha moo ho ea pele. Ha a isitsoe Damaseka, Saule o ne a lokela ho emela litaelo tse ling. Ho Liketso 9:10–19, Bibe e senola ka moo Morena a neng a sebeletsa ho lokisetša Saule oa Tarese bophelo bo bocha e le moapostola Paulose. Pongong, Jesu o file Ananiase tšebetso ea ho etela Saule le ho ’meha matsoho holimo hore a tle a boele a bone. Ananiase, leha hole joalo, o na sa ntsa tseba hore na Saule ke mang, le hore ke baena ba ba kae ba utloisitsoeng bohloko le ho lahlehelo ke maphelo ka lebaka la hae. Hape o ne a tseba hantle lebaka leo Saule a leng Damaseka ka lona, ’me kannete o ne asa batle hoba phofu ea pele ea Saule moo. Ho tsila-tsila ha hae ho ea utloahala. Empa, seo Ananiase a sa se tsebeng ke hore Saule o ne a sa tsoa kopana le Jesu e leng se fetotseng bophelo ba hae ka hosafeleng. O ne a sa tsebe seo, ho eona le ho sebeletsa lekhotala la Sanhedrine, Saule—ho makaleng ha Ananiase—o na sa tsoa bitsoa ke Jesu ho tla mo sebeletsa, se bolelang hore Saule e ne e se e se moapostola oa Sanhedrine empa lefiso leo Jesu a ikhethetseng lona ho isa evangeli ho Bajude le Balichaba.

Bala Ba-Galata 1:1, 11, 12. Ke ntlha efe e khethehileng eo Paulose a ipolelang ka eona malebana le boapostola ba hae?

Ho ba-Galata, Paulose o tiisa hore o amohetse molaetsa oa hae le boapostola ba hae ka kotloloho ho tsoa ho Jesu Krete, e seng ho tsoa mehloling ea botho. Sena hase hanane le tšebetso e entsoeng ke Ananiase pitsong ea hae. Ha a mo etela, Ananiase o tiisitse thomo eo Saule a seng a e amohetse tseleng ea Damaseka ho tsoa ho Jesu ka sebele. Hantle, phetoho e bileng bophelong ba Saule e bile ka potlako eo ho seng motho a ka e fuoang. Ke bokena-lipakeng ba leholimo feela bo ka hlalosang hore ke joang sera se seholo sa Jesu hang feela e be se se mo amohela e le Morena le Mopholosi, a siea tsohle—kholiseho, botumo, boemo—morao, le ho ba moapostola oa hae ea inehetseng le ea matla.

**Ke ka litsela life tšokoloho ea Saule e bontšang tšebetso ea mohau oa Molimo?
Ke eng seo u ka ithutang sona paleng ea hae malebana le bao bophelong ba hao o nang le kha o ea hore ba ka tla tumelong ea ’nete?**

Tšimoloho ea Bosebeletsi ba Paulose

Liketso 9:19–25 e fana ka pono ea hore ka mora tšokoloho ea hae, Paulose a hlola Damaseka ho se ho kae pele a khutlela Jerusalema (Liketso 9:26). Ho ba-Galata 1:17, leha hole joalo, Paulose o kenyeletsa hore, pele a ea Jerusalema, o ile a ea Arabia, moo a ileng a phela seclusion ka nako e itseng. “Mona, bolutung ba lefeella, Paulose o ne a na le monyela o lekaneng oa ho ithuta moo khotsitseng le ho thuisa.”—Ellen G. White, *The Acts of the Apostles*, p. 125.

Bala Liketso 9:20–25. Ke joang Luka a hlalosa besebeletsi ba Damaseka? o ile oa tsamaea hantle ha kae?

Pakane ea pele ea Paulose ha a tloha Jerusalema ka mangolo ho tsoa ho moprista e moholo e ne e le balumeli ba Bajude ba fumaneng botšabeli synagogueng ea Damaseka (Liketso 9:2). Joale, ka mora ho khutla Arabia, qetellong a fihla synagogueng, e seng ho tsoara balumeli empa ho eketsa palo ea bona; e seng ho hlalosa Jesu joalo ka ntšunya-khare empa ho mo bolela e le Mesia oa Iseraele. E kaba ho ne ho etsahala eng likelellong tsa bao ba utloetseng ka eena e le e mong oa bahlorisi ba bona, joale ba mo utloa a paka ka Jesu? Ba ne ba ka etsa haese ho makala ka seo Saule oa Tarese a seng a le sona le seo a se etsang kereke? (mohlomong ba ne ba se na khopolo ea tšusumetso ea molumeli enoa e mocha hore na e tlo ba efe!)

Ka hore khone ho hanyetsa Paulose, ba bang ba lira tsa hae ba buisana ka hore ba nke bophelo ba hae. Tlaleho ea Paulose ea morero ona (2 Ba-Kor. 11:32, 33) e supa hore bahanyetsi ba hae ba ile ba mo tlaleha ho babusi ho fihlela khopolo ea bona. Leha hole joalo, ka thuso ea balumeli, Paulose o ile a balehisoa ka seroto, mohlomong ka festere ea ntle e neng e hahilo holima lerako la motse. Paulose o ne a tseba e sa le qalong hore o tla tobana le liqholotso (Liketso 9:16). Khanyetso, litlhoriso, le bohloko ho tsoa mehloling e fapakaneng e tla ba le lintho tsa khafetsa besebeletsing ba hae, empa ha ho letho le ka sisinyang tumelo ea hae kapa kelello ea mosebetsi, ho sa natsoe mathata le liqholotso tseo a tobanang le tsona khatong e 'ngoe le e 'ngoe ea bophelo ba hae bo bocha ho Krete (2 Ba-Kor. 4:8, 9).

Le hara mathata le khanyetso, Paulose ha aka a inehela. Ke joang re ka ithutang ho etsa se tsoanang ha ho tluoa tumelong—ke hore, ke joang re ka tiisetang le hara ho nyahamisoa le khanyetso?

Ho Khutlela Jerusalema

Ha a se a balehile Damaseka, Paulose a khutlela Jerusalema lekhetlo la pele e sa le a tloha e le mohlorsisi. Sena se etsahetse lilemo tsa tharo ka mo'ra hore a sokolohe (Ba-Gal. 1:18). Ha ea ka eaba ho khutla ho bobebe, ha a tobana le mathata kahare le kantle ho kereke.

Bala Liketso 9:26–30. Ho etsahetse eng ka Paulose ha a filha Jerusalema?

Jerusalema, Paulose o lekile ho ikopanya le Baapostola. Leha ka nako eo a n'a sa na le lilemo tharo joale e le Mokreste, litaba tsa tšokoloho ea hae li ne li tlohala e le mohlolo oo Baapostola, joalo ka Ananiase pele ho bona, ba neng ba na le khoao. Ba tšaba hore e sa ba mohlomong ke leraba le hlophisitsoeng ka mano. E bile Barnabase, mo-Levi oa a Sipera (Liketso 4:36, 37), e ne le le Mojude oa mo-Gerike, ea ileng a thuha lerako la khanyetso ea Baapostola le ho ba tsebisa Paulose. Le bona, ba lokela e be ba ile ba makala ka seo Molimo a se entseng ho Paulose; ke hore, hang ha ba hlokomela hore o tiile.

Ho se amohelhe hoo, leha hole joalo, ho ke ke ha nyamela tuu, haeba e se ka lebaka la liketso tsa hae tse fetileng tsa ho hlorisa kereke, joale e tla ba ka lebaka la evangeli eo a e rutang. Joalo ka nyoeng ea Setefane, balumeli ba Judea, ho kenyeletsa Baapostola, ba ne ba le botsoa ho utloisisa bophara ba tumelo ea Bokreste, tumelo e seng e sa ipapisa le mekha ea mekete ea Testamente ea Khale, haholo-holo ea mahlabelo, e neng e se e lahlehetsoe ke boleng ka lefu la Jesu sefapanong. Metsoalle e haufi ea Paulose ka hara kereke Judea kamehla e tla ba balumeli ba Badujea ma-Gerike: ntle le Barnabase ka bo eena, e ne kenyeletsa Filipi, e mong oa ba supileng (Liketso 21:8), le Mnasone, le eena o tsoa Sipera (Liketso 21:16). Lilemo tse 'maloa ha morao, baetapele ba kereke ea Jerusalema ba ne ntse ba qosa Paulose ka ho ruta thuto e tsoanang le e neng e rutoa ka Setefane pele (Liketso 21:21).

Ka nako ea matsatsi a leshome le metso e mehlano a lutse Jerusalema (Ba-Gal. 1:18), Paulose a etsa qeto ea ho arolelana evangeli le Bajude, bona bane ba sa lumeleng bao a ileng a ba hlohleletsa khahlanong le Setefane pelenyana. Joalo ka Setefane, leha ho joalo, liteko tsa hae tsa thulana le bohanyetsi bo matla, bo behang bophelo ba hae tsietsing. Ka pono, Jesu a mo bolella hore a tlohe Jerusalema bakeng sa poloheho ea hae (Liketso 22:17–21). Ka thuso ea baena, a theohela boemoelong ba likepe ba Caesarea 'me ho tloha moo a ea ha habo Silesia moo a tla lula lilemo li se kae pele a qala maeto a hae a boromuoa.

Ho Ithuta Haholoanyane:

“Molaoli ea shoelang ntoeng o lahlehile lebothong la hae, empa lefu la hae ha le fane ka keketseho ho sera. Empa ha monna ea hlahelletseng a ikopanya le ba lireng, ha se fela hore litšebelsetso tsa hae li lahlehile, empa bao a ikopanyang le bona ba fumana molemo o itseng. Saule oa Tarese, tseleng e eang Damaseka, a ka be a ile a otloa a ba a shoa ke Morena, ’me matla a maholo a ka be a hutsoe ho bahlorisi. Empa Molimo ka mohau oa hae ha a ka a boloka bophelo ba Saule feela, empa a mo sokolla, ka hona a tlosa senatla lehlakoreng la ba lireng ho tla lehlakoreng la Krete.”—Ellen G. White, *The Acts of the Apostles*, p. 124.

“Kreste o ne a laetse barutuo ba hae hore ba rute lichaba tsohle; empa lithuto tse fetileng tseo ba li amohetseng ho tsoa ho Bajude li ile tsa etsa hore ho be thata ho bona ho utloisisa mantsoe a mong’a bona, ’me ka hona ba ile ba ba botsoa ho etsa ka tsona. Ba ne ba ipitsa bana ba Abraham, ’me ba ikuka e le majalefa a litšepiso tsa Molimo. E bile ka mora lilemo tse ngata ka mora nyolehelo ea Morena likelello tsa bona li ileng tsa pharalla ho utloisisa moelelo oa mantsoe a Krete, hore ba lokela ho sebeletsa tšokoloho ea Balichaba feela joalo ka ea Bajude.”—Ellen G. White, *Sketches From the Life of Paul*, p. 38.

Lipotso tsa Puisano:

1. Lula sotsong ea Jesu ho Paulose tseleng e lebang Damaseka: “U ntlhorisetsa’ng na?” (Liketso 9:4). Ho Paulose, potšo ena e ne e le sesupo sa hore Jesu oa Nazaretha ruri o tsohile bafung. Empa, ho feta moo, e ne e le pontšo ea hore boitsebiso ba semoea bo teng lipakeng tsa Jesu le kereke ea hae (sheba hape Matt. 25:34–45). Se boleloang se hlakile: kotsi e etsetsoang kereke ea hae, ke kotsi e etsoang ho Jesu ka sebele. Ka mantsoe a utlohalang, see se bolela’ng ho rōna kajeno?
2. Ho paka ka Jesu ho kenyeletsa ho utloa bohloko ka baka la hae. Ha se ka phoso hore e be lentsoe la se-Gerike bakeng sa ho “paka” (boshuela tumelo) le amahantsoe le “ho shoela tumelo.” Ho bolela eng ho utloa bohloko bakeng sa Jesu?
3. Ho na le polelo ea se-Latin e reng, *Credo ut intelligam*, e bolelang, “Kea lumela e le hore ke tle ke utloisise.” Taba ee e re thusa joang ho utloisisa se etsahetseng ho Saule oa Tarese? Ke hore, pele ho tšokoloho ea hae, pele Paulose e ka ba molumeli ho Jesu, o ne a sa utloisise. E bile ka mora ho ba le maiphihlelo a bileng le ho utloisisa. Ke thuto efe eo re ka e fumanang ho tsoa mo bakeng sa linako tseo re ka iphumanang re ferekane ke ba sa lumeleng linnete tse bonahalang li hlakile ha kale ho rōna?